

Vnitřní správa

Právo shromažďovací

Matriky

Občanské průkazy a cestovní doklady

Ministerstvo vnitra - § 12 kompetenčního zákona

(1) Ministerstvo vnitra je ústředním orgánem státní správy pro vnitřní věci, zejména pro

a) veřejný pořádek a další věci vnitřního pořádku a bezpečnosti ve vymezeném rozsahu, včetně dohledu na bezpečnost a plynulost silničního provozu,

b) jména a příjmení, matriky, státní občanství, občanské průkazy, hlášení pobytu, evidenci obyvatel a rodná čísla,

c) shromažďovací právo a sdružování v politických stranách a v politických hnutích,

d) veřejné sbírky,

e) archivnictví a spisovou službu,

f) zbraně a střelivo,

g) požární ochranu,

h) cestovní doklady, povolování pobytu cizinců a postavení uprchlíků,

i) územní členění státu,

j) státní hranice, jejich vyměřování, udržování a vedení dokumentárního díla a zřizování, uzavírání a změny charakteru hraničních přechodů,

k) státní symboly,

l) volby do zastupitelstev územní samosprávy, do Parlamentu České republiky, do Evropského parlamentu konané na území České republiky a volbu prezidenta republiky,

m) krizové řízení, civilní nouzové plánování, ochranu obyvatelstva a integrovaný záchranný systém,

n) elektronickou identifikaci a služby vytvářející důvěru,

o) oblast informačních systémů veřejné správy.

(2) Ministerstvo vnitra plní koordinační úlohu v oblasti správního řízení, správního trestání, spisové služby a postupů podle kontrolního řádu.

(3) Ministerstvo vnitra plní koordinační úlohu v oblasti organizace a výkonu veřejné správy.

(4) Ministerstvo vnitra plní koordinační úlohu v oblasti služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů a státní služby.

(5) Ministerstvo vnitra zajišťuje komunikační síť pro Policii České republiky, složky integrovaného záchranného systému a územní orgány státní správy a provozuje informační systém pro nakládání s utajovanými informacemi mezi orgány veřejné moci.

(6) Ministerstvo vnitra plní koordinační úlohu pro informační a komunikační technologie.

(7) Ministerstvo vnitra plní koordinační úlohu v oblasti evropských politických stran a evropských politických nadací se sídlem na území České republiky.

Právní úprava – právo shromažďovací

- čl. 19 LZPS:

(1) Právo **pokojně** se shromažďovat je zaručeno.

(2) Toto právo lze omezit zákonem v případech shromáždění na **veřejných místech**, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, ochranu veřejného pořádku, zdraví, mravnosti, majetku nebo pro bezpečnost státu. Shromáždění však **nesmí být podmíněno povolením orgánu veřejné správy**.

- zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím

Právo shromažďovací

- **Shromáždění** – více osob než jedna
 - vůle se shromažďovat
 - vnitřní vztah či společný zájem mezi účastníky
 - účel - *k využívání svobody projevu a dalších ústavních práv a svobod, k výměně informací a názorů a k účasti na řešení veřejných a jiných společných záležitostí vyjádřením postojů a stanovisek*
- Při úvahách, zda se skutečně jedná o shromáždění požívající právní ochrany, vystupuje do popředí zejména **účel** (cíl) tvrzeného shromáždění, požadavek **fyzické přítomnosti** shromážděných osob, možnost jejich **vzájemné interakce a organizace**, **místo** konání shromáždění, jakož i **průběh této aktivity v čase**. (rozsudek NSS ze dne 11. 6. 2013, čj. 8 As 101/2011-186)

§ 25 zákona o Ústavním soudu

Zakazují se shromáždění v okruhu 100 m

- od budov Ústavního soudu nebo
- od míst, kde Ústavní soud jedná.

vs.

čl. 19 odst. 2 Listiny „...*lze omezit zákonem v případech shromáždění na veřejných místech...*“

K privilegovanému postavení náboženských shromáždění

- Shromáždění musí být oznamována úřadu s výjimkou shromáždění **pořádaných církvemi nebo náboženskými společnostmi v kostele nebo v jiné modlitebně, procesí, poutí a jiných průvodů a shromáždění sloužících k projevům náboženského vyznání.**
- z čl. 16 LZPS:

Každý má právo **svobodně projevovat své náboženství nebo víru buď sám nebo společně s jinými**, soukromě nebo veřejně, bohoslužbou, vyučováním, náboženskými úkony nebo zachováváním obřadu.

Výkon tohoto práva může být omezen zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu veřejné bezpečnosti a pořádku, zdraví a mravnosti nebo práv a svobod druhých.

Rozpuštění shromáždění - § 12

- **je zakázáno úřadem** – obligatorní výzva k rozpuštění
- **není oznámeno, ačkoli být mělo**
 - *je důvod k zakazu podle § 10*
 - *je zakázáno ze zákona*
 - fakultativní možnost rozpuštění (**Okolnost, že shromáždění nebylo oznámeno podle § 5 zákona, sama o sobě není důvodem pro rozpuštění shromáždění. rozsudek MS v Praze ze dne 15. 10. 1997, sp. zn. 28 Ca 348/96**)
- **není oznámeno a ani být oznámeno nepotřebovalo**
 - *je důvod k zakazu podle § 10*
 - *je zakázáno ze zákona*
 - fakultativní možnost rozpuštění
- **bylo oznámeno**
 - *nastaly okolnosti odůvodňující jeho zakaz podle § 10*
 - fakultativní možnost rozpuštění
- **zákonem definované závažné důvody**
 - fakultativní možnost rozpuštění

Judikatura

- Nelze tak zcela vyloučit, že i v případě shromáždění, které bylo zakázáno, **nebude dán důvod k jeho násilnému „rozehnání“**, byť účastníci neuposlechnou výzvy k rozpuštění ve smyslu ustanovení § 12 cit. zákona, pakliže v konkrétním případě by se jevil tento zákrok jako **nepřiměřený**. Současně pak samozřejmě platí, že i řádně ohlášené shromáždění, které nebylo zakázáno, **může být v jeho průběhu rozpuštěno**, pokud je pro to dán některý ze zákonem předvídaných důvodů. Reálný život samozřejmě přináší i případy, kdy se koná neoznamené či dokonce tzv. **spontánní shromáždění**, kdy opět není dán sebemenší důvod k použití represivních prostředků vůči jeho pořadatelům a účastníkům, pokud samozřejmě v jeho průběhu nedojde k protizákonným excesům. *(rozsudek NSS ze dne 21. 2. 2008, čj. 2 As 17/2008-77)*

Matrika

- **státní evidence právně významných skutečností týkajících se osobního stavu**
- úzce tak souvisí se soukromoprávní úpravou v OZ
- zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení
kromě matrik upravuje i užívání a změny jmen a příjmení
- prováděcí vyhláška MV č. 207/2001 Sb.

Matrika - příklad

Paní Vdavekchtivá se konečně dočkala – bude se vdávat za pana Bohatého. Přišla tedy na matriční úřad za matrikářem probrat některé podrobnosti. Jako matrikář zodpovězte tyto otázky:

- 1. Je svatba matriční událost nebo matriční skutečnost?*
- 2. Do jaké matriční knihy bude zapsána? Jaké další matriční knihy známe?*
- 3. Jak bude faktický zápis proveden?*
- 4. Musí se matrikář podepsat na protokol o uzavření manželství?*
- 5. Může paní Vdavekchtivá po svatbě používat manželovo příjmení v mužském tvaru?*
- 6. Může se paní Bohatá během manželství vrátit ke svému původnímu příjmení?*
- 7. Pokud by paní Vdavekchtivá uzavřela v cizině stejnopohlavní manželství, jako co by bylo zapsáno do české matriky?*

6. Změna příjmení jednoho z manželů

Za trvání manželství není změna společného příjmení pouze u jednoho z manželů možná. Kladné rozhodnutí o povolení změny společného příjmení se ze zákona automaticky vztahuje na oba manžele. **Proto nelze vyhovět žádosti o změnu společného příjmení, se kterou druhý z manželů sice obecně souhlasí, ale současně trvá na zachování svého původního příjmení.** V takovém případě nelze uzavřít, že druhý manžel vyslovil se změnou souhlas, protože takový souhlas v sobě zahrnuje rovněž souhlas s následným užíváním společného změněného příjmení.

Nelze odhlédnout od toho, že **sama stěžovatelka souhlasila při vstupu do manželství se změnou svého příjmení.** Dobrovolně tedy přijala příjmení svého současného manžela. Pokud by správní orgán vyhověl její žádosti, došlo by **k vážnému zásahu do základních lidských práv jejího manžela, který se změnou svého příjmení výslovně nesouhlasil** a který by tak byl státní mocí v návaznosti na platnou právní úpravu přinucen ke změně svého příjmení, které **po celý život užíval, se kterým je ztotožněn a změnit jej nechce.**

(rozsudek NSS ze dne 4. 1. 2018, č. j. 7 As 64/2017-33)

7. Zápis do zvláštní matriky

I. **Osoby stejného pohlaví mohou v České republice uzavřít pouze registrované partnerství a pouze takto může být jejich svazek také zapsán do příslušné matriční knihy.** Je totiž nutné odlišit institut manželství a institut registrovaného partnerství; manželství je dle českého právního řádu trvalým svazkem muže a ženy.

II. Fakt, že cizozemské právo uzavření stejnopohlavního manželství dovoluje, nikterak **nepředurčuje postoj českých správních úřadů a soudů k tomu, zda Česká republika jeho uzavření v cizině zapíše jako manželství do své vlastní vnitrostátní evidence vedené zvláštní matrikou.**

(rozsudek NSS ze dne 30. 5. 2018, č. j. 8 As 230/2017 – 41)

Ústavní stížnost podána nebyla.

Občanské průkazy (zákon č. 328/1999 Sb.)

= **veřejná listina**, kterou občan prokazuje své **jméno, příjmení, podobu a státní občanství** České republiky (*a další zákonem stanovené údaje*)

- povinný pro všechny občany, kteří dosáhli věku 15 let a mají trvalý pobyt na území ČR (§ 2 odst. 2), platný zásadně 10 let
- *na žádost ho lze vydat i těm občanům, kteří jednu z těchto podmínek nesplňují, u osob mladších 15 let je platnost omezena na 5 let (za poplatek 50 Kč u osob mladších 15 let a 100 Kč u osob bez trvalého pobytu – položka 8 sazebníku zákona o správních poplatcích)*

OP - příklad

Pan Neználek nedávno získal vysokoškolský titul a rád by si jej nechal uvést v OP. Nelíbí se mu také, že by se měl nechat vyfotit úředníkem a ne profesionálním fotografem. Šel se za tím účelem poradit se svým kamarádem panem Všeználkem, který mu sdělil, že pouze z toho důvodu si OP nechat vyměnit nelze, ale až si jej bude měnit po vypršení platnosti, profesionální fotograf mu fotku udělat může.

- 1. Je možná výměna OP pouze z důvodu získání VŠ titulu? Kdy je výměna OP nutná?*
- 2. Je správná informace, že profesionální fotograf může panu Neználkovi udělat fotografii místo úředníka při podávání žádosti?*
- 3. Musí být v OP uveden rodinný stav pana Neználka?*
- 4. Je nutné, aby pan Neználek žádal o vydání OP v místě svého trvalého pobytu? Kde si je povinen jej převzít?*
- 5. Kdy může být panu Neználkovi úplně nejdříve OP vydán?*